ב"ה | ערב שבת־קודש פרשת ויחי | ט"ו בטבת התשע"ג | 28.12.12 | גיליון מס' 1356

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

יוצא לאור על־ידי
צעירי־אגודת־חב"ד – המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף־יצחק אהרונוב

אי־הצבעה – הצבעה אומללה

כדי להבין את משמעותה של אי־הצבעה שוו בנפשכם שכל אחיכם לדעה ינהגו כמוכם. מי שאינו מצביע מכניס במו ידיו את מי ששוללים את עמדותיו

בים מתקשים להחליט לאיזו רשימה להצביע ביום הבחירות. ההשמצות ההדדיות, הציניות של הפוליטיקה, ההתנהלות על־פי שבשבת הסקרים והסיפים של היועצים – כל אלה יוצרים תחושת מיאוס עמוקה. ואם קשה להחליט איזה פתק לשלשל לקלפי, אולי מוטב שלא להצביע כלל.

אך עם כל ההבנה לתחושות האלה, אין לנו הזכות להתפנקות מעין זו. כשאדם מחליט שלא להצביע אין פירוש הדבר שאיננו מצביע. הוא מצביע גם מצביע. הימנעות היא הצבעה לכל דבר. מי שאינו מצביע – מצביע בפועל למתנגדיו המרים ביותר, מחזק את כוחם ומעצים את השפעתם.

"שלא יֵלך לאיבוד אפילו קול אחד" (צילום: מאיר דהן)

חובה להצביע

כדי להבין את משמעותה של אי־הצבעה שוו בנפשכם שכל אחיכם לדעה ינהגו כמוכם. אם אתם יהודים שומרי מצוות ואתם מחליטים שלא להצביע, דמו בליבכם שכל שומרי המצוות ינהגו כך. מה תהיה התוצאה? שבכנסת הבאה לא יהיו מפלגות שייצגו את עולם התורה והמצוות. האם זו תוצאה רצויה בעיניכם?

אם אתם אוהבי ארץ־ישראל, מאמינים בזכותנו על הארץ ומשוכנעים שכל ויתור לערבים הוא משגה חמור והמטת אסון על הארץ ויושביה – נסו להעריך מה יקרה אם כל המחזיקים בדעות האלה יחליטו שלא להצביע. במצב כזה תתעוררו למציאות שבה הוכפל כוחן של הרשימות הדוגלות בעקירת יישובים ובקריעת חלקים מארץ־ישראל, וגם הרשימות הערביות יכפילו את כוחן. לתוצאה הזאת הובלתם באי־הצבעתכם.

בעולם הזה אין רִיק. לכנסת ייבחרו מאה ועשרים חברים. אם לא ייכנסו האנשים הקרובים להשקפותיכם, ייכנסו תחתיהם יריביכם המרים ביותר. אולי אתם מאוכזבים ממי שאמורים לייצג אתכם, אבל האומנם אתם מעדיפים שבמקומם ייכנסו אנשים בעלי עמדות מנוגדות לגמרי? זה מה שיקרה אם לא תצביעו. פשוט מאוד.

הרבי מליובאוויטש הִרבה להדגיש נקודה זו, בעיקר במערכות הבחירות הראשונות. למשל: **"כל אחד ואחת... מחוייב להשתתף בבחירות..."** והמניעה בזה מגדילה בדרך ממילא כוח רשימות המנַגְּדים על השם תורתו ומצוותיה" (אגרות קודש כרך ד, עמ' רעט). הוא תובע לפעול **"שלא ילך לאיבוד אפילו קול אחד"** (שם עמ' שמה).

הקול שלך יהיה שם

כל יהודי שגורל ארץ־ישראל קרוב לליבו – חייב להצביע. כל מי שענייני היהדות בארץ חשובים לו – מוכרח להצביע. אם רשימה אחת אֲכזבה אותו – שיבחר ברשימה אחרת, המייצגת את הערכים הללו. אם אין הוא מוצא רשימה העונה במאה אחוזים על שאיפותיו, שיבחר ברשימה המיישמת תשעים או שמונים או שבעים אחוזים מהערכים החשובים לו. כי אם לא יצביע, הרי הוא במו ידיו מכניס לכנסת את מי ששוללים במאה אחוזים את עמדותיו.

עם כל המיאוס מהפוליטיקה, בכנסת מתקבלות הכרעות הנוגעות לכולנו. מחובתנו לפעול שלא יהיה גרוע יותר. בכנסת הבאה עלולים להיות מוכרעים עניינים חשובים ביותר, הנוגעים לחיי היהדות ולגורל ארצנו. הקולות שלנו חייבים להיות שם, להצביע ולהשפיע.

יש חדש

פעם במאתיים שנה

איגוד צאצאי רבי שניאור־זלמן מלאדי, בעל התניא והשולחן־ערוך ומייסד חסידות חב"ד, מקיים אירוע גדול ומיוחד לקראת יום־השנה המאתיים להסתלקותו. האירוע יהיה אי"ה ביום שני הקרוב, ח"י בטבת (31.12), בבניני־האומה בירושלים, בשעה 6:30 בערב. במעמד הגדול יישאו דברים רבנים נודעים, וינעימו בשיר גדולי הזמר החסידי ר' **אברהם פריד** והחזן ר' **שניאור־זלמן בוימגרטן**, בליווי **מקהלת חסידים**. לאירוע מוזמנים הצאצאים, שמספרם כיום עשרות אלפים, מכל החוגים, והמוני בית־ישראל. יש להצטייד בכרטיסים מראש. פרטים בטל' 054־2177075.

השלוחים מתכנסים

בכ"ד בטבת, יום ההילולא של בעל התניא, ייפתח אי"ה במלון ניר־עציון שבמורדות הכרמל הכינוס הארצי השנתי של כ־550 שלוחי הרבי, המפעילים את 294 בתי־חב"ד הפזורים ברחבי הארץ. בכינוס, המאורגן על־ידי צעירי־אגודת־חב"ד, יעסקו השלוחים בנושאים מגוונים בחיי השליחות ובאתגרים העומדים לפני העם בישראל בשעה זו.

פוגשים את הרמב"ם

לניאדו הפקות מגישים הפקה חדשה לילדים – **שלומי וסתם פוגשים את הרמב"ם**. הפקה מיוחדת המעבירה לילדים את פועלו ותורתו של הרמב"ם. טל' 1־700־704120.

זמני השבוע

	ירושלים	תל־אביב	חיפה	באר־שבע	אילת	ניו־יורק
כניסת השבת	4:08	4:22	4:11	4:27	4:30	4:18
צאת השבת	5:24	5:26	5:23	5:28	5:29	5:22

294 בתי־חב"ד לשירותכם
מוקד חב"ד *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר־חב"ד 60840
טל' 072־2770100 • **פקס** 03־9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

זריעה שמשתבחת עם השנים

פטירתו של יעקב מתוארת בפרשתנו במילים "ויגוע וייאסף אל עמיו". הגמרא מציינת את העובדה שלא נאמר עליו כי מת ומסבירה: "יעקב אבינו לא מת. מה זרעו בחיים, אף הוא בחיים".

משמעות הדברים היא שיעקב אבינו מוסיף לחיות בעולם הזה בגופם של צאצאיו ומחונכיו, הממשיכים את דרכו. כאשר 'זרעו' הולכים בדרכו ומיישמים את מורשתו של יעקב אבינו – הרי שיעקב אבינו חי בתוכם.

זריעה לשם צמיחה

אך למה בחרה הגמרא לנקוט דווקא את הלשון 'זרעו'? לכאורה היה מתבקש להשתמש במונח 'בניו', 'יוצאי חלציו', 'תלמידיו' וכדומה. ובפרט שהכוונה כאן אינה בהכרח לבניו הגשמיים, אלא לכל תלמידיו שהולכים בדרכיו. אם־כן גוברת השאלה מדוע נאמר 'זרעו' ולא 'תלמידיו'.

אלא שדווקא המילה 'זרעו' רומזת כיצד צריך ללכת בדרכו של יעקב אבינו: 'זרעו' מלשון 'זריעה'. את משמעות הזריעה חז"ל מבטאים בפתגם: "אדם זורע קב כדי להכניס כמה כורין". אדם אינו זורע גרעין כדי שיצמח גרעין אחד, אלא כדי שמהגרעין הזה יצמח אילן נושא פירות, שיצמיחו מאות ואלפי גרעינים.

הפצת היהדות

זו משמעות דברי חז"ל 'זרעו בחיים'. בני־ישראל, ממשיכי דרכו של יעקב אבינו, פועלים כמו אדם הזורע את שדותיו – הם שואפים שדרכו של יעקב תתפשט ותתרחב, ויהיה עוד יהודי ועוד יהודי ההולך באורחותיו של יעקב. כל אחד ואחד מהם שואף להיות 'זרעו' – אין הוא מסתפק בעצם הליכתו בדרכו של יעקב, אלא הוא פועל לצרף עוד ועוד יהודים לדרך הזאת.

כאשר יהודי אינו אומר דיי בעבודת ה' האישית שלו, אלא פועל 'להכניס כמה כורין' – להפיץ את התורה בקרב עוד ועוד יהודים, בכך הוא מוכיח שהוא אכן 'זרעו' של יעקב, וכך "אף הוא בחיים".

פירות חשובים

השימוש במילה 'זרעו' בא ללמדנו עוד נקודה חשובה: לכאורה אפשר לטעון שהמשך חייו של יעקב המתבטא בממשיכי דרכו הוא רק בתקופה הסמוכה לפטירתו, אבל לאחר שעובר זמן רב וחולפות שנים רבות, איך אפשר לומר "אף הוא בחיים".

התשובה טמונה אף היא במונח 'זרעו': בזריעה יש כמה וכמה סוגים. יש זריעה שמביאה יבול כעבור כמה שבועות. יש זריעה שמניבה פירות רק לאחר כמה חודשים. ויש זריעה שמצמיחה פירות רק אחרי שנים רבות. ככל שהפירות חשובים יותר, צריך להמתין זמן רב יותר. כך השנים שחלפו אינן פוגמות בהמשך חייו של יעקב אבינו, אלא להפך, ככל שהזמן חולף מתברר עד כמה הפירות שהצמיחה ה'זריעה' הזאת משובחים ונעלים, ומשנה לשנה הם משתבחים יותר ויותר.

(תורת מנחם כרך לו, עמ' 109)

מן המעיין

גילוי הקץ | מאת הרב אליעזר ברוד

נסתם הקץ

"ויחי יעקב בארץ מצרים" (בראשית מז,כח). "למה פרשה זו סתומה? שביקש לגלות את הקץ לבניו ונסתם ממנו" (רש"י). הסיבה שהקץ נסתם ממנו היא שבשעה שחזה את הצרות שיבואו על בני־ישראל ערב הקץ, בעקבתא דמשיחא, נפלה עליו עצבות, ואין השכינה שורה מתוך עצבות.

(רבי נפתלי מרופשיץ)

הקלת הגלות

יעקב השתוקק לגלות לבניו את קץ הגלות, כדי שיהיה להם קל יותר לשאת את עול הגלות, אך מן השמים רמזו ליעקב שאין להקל בכך.

(רבי בונם מפשיסחה)

יעקב ידע

אם נסתלקה השכינה מיעקב כיצד המשיך ואמר אחר־כך דברי נבואה? אלא שהסתלקות השכינה משמעותה שניטל מיעקב הכוח להשכין ולהמשיך את גילוי הקץ למטה, אך הוא עצמו ידע את הקץ, וכמו־כן שרתה עליו רוח הקודש.

(לקוטי שיחות)

קץ באחדות

"האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים" (בראשית מט,א). אי־אפשר לקץ שיבוא כשיש ביניכם שנאת חינם. צריכים אתם להיגאל כשאתם כולכם באסֵפה אחת ובאגודה אחת.

(השל"ה)

מירוק וזיכוך

הגלות באה למרק את עוונותיהם של ישראל, והתכלית היא שיגיעו לגאולה זכים וממורקים. אולם אם ייוודע זמן הקץ לא ירגישו בני־ישראל כל־כך את הגלות ומרירותה, כי צרה שאדם יודע את קיצה וסופה אינה קשה כל־כך.

(שפת אמת)

בקשה נכונה

אמנם הקב"ה מנע מיעקב לגלות את הקץ לבניו, אך מאחר שיעקב אבינו היה 'מרכבה' לרצון העליון, מובן שגם ה'ביקש' של יעקב הוא על־פי הרצון העליון. יתרה מזו, בקשת צדיק אינה חוזרת ריקם, ובפרט שהדבר נכתב בתורה.

(הרבי מליובאוויטש)

גילוי שמזרז

יעקב אבינו ביקש לגלות את הקץ הקרוב, בשאיפה שבני־ישראל יתאמצו ויגיעו לדרגת 'זכו', שאז הגאולה תבוא מיד, והיא גם תהיה גאולה שלמה שאין אחריה גלות.

(תורת מנחם)

אמרת השבוע

כוחו של אדם

האדמו"ר מצאנז־קלויזנבורג ביקש פעם אחת מאברך שיעשה דבר־מה. האברך השיב שיעשה ככל יכולתו. נענה האדמו"ר:

"דע כי אין בכוחנו להעריך באמת את יכולותינו. כשהייתי רב בקלויזנבורג והייתי צריך ללכת למקווה, אמר לי השמש: 'הרבי אינו יכול ללכת ברגל מרחק כזה', והזמין כרכרה. אחר־כך באתי לקחת את שקית הטלית והתפילין לבית־הכנסת, והשמש אמר לי: 'הרבי אין לו כוח לשאת את השקית הכבדה עד בית־הכנסת'.

"לא עבר זמן רב והנאצים לקחו אותנו למחנות העבודה, ושם נאלצתי לסחוב שקי מלט לבתי קומות, ואחר־כך הובילו אותנו במסע שמונים קילומטרים. נוכחתי שאני מסוגל לסחוב משא כבד ובכוחי ללכת למרחקים גדולים. מזה תלמד שהאדם אינו יכול להעריך מה הוא באמת יכול".

פתגם חסידי

"למה דווקא כשמגיעה עתו של האדם, גוברת תשוקתו לחיים ואז הוא מאוד לא רוצה למות? משום שרק בסוף ימיו מתברר לאדם שלמעשה עדיין לא התחיל לחיות" (רבי יעקב מביאלה)

רפואה והצלה

"אתה תקוותי האחרונה!", קרא השיח' בהתרגשות אל רבי שמואל הלר. "הרופאים נואשו מחייה של בתי ואין בידם לעשות דבר".

רבי שמואל, הנודע גם בספרו 'שם משמואל', שימש רבה הרשמי של הקהילה האשכנזית בצפת, לפני יותר ממאה וחמישים שנה. למעשה, בזכות אישיותו הרוחנית הכבירה שימש בפועל רב ומנהיג לכל יהודי צפת.

איש אשכולות היה, ונוסף על ידיעתו המקיפה בתורה, עד שגדולי ישראל בחו"ל נועצו בו ונסמכו עליו, עסק גם במקצוע הרפואה וידע את סודותיהם של צמחי המרפא המגוונים.

כאשר חלתה בתו היחידה של שיח' נכבד בכפר תרשיחא, והרופאים שטיפלו בה נואשו מלרפאה, פנה השיח' אל רבי שמואל, וזה נענה מיד ובא אל ביתו. לאחר בדיקה מעמיקה הגיע רבי שמואל למסקנה שכדי לרפא את הבת ייאלץ לשהות לצידה ולטפל בה במשך כמה שבועות.

הדבר לא היה פשוט. כדי לבצע זאת ייאלץ לעזוב את העיר למשך אותם שבועות ולהתגורר בכפר. הוא גם יזדקק למניין יהודים ולספר־תורה. עם זה ידע כי בהצליחו לרפא את הבת יוכל לגייס את השפעתו הגדולה של השיח' לטובת בני־עמו.

כשהודיע על הסכמתו לשיח' התרגש האיש מאוד, והבטיח לעשות הכול לנוחותו של רבי שמואל. שליח מהיר יצא לצפת, נושא עמו מכתב מרבי שמואל, שבו הוא מסביר את סיבת הישארותו בכפר. במכתבו ביקש לשלוח אליו מניין יהודים, ביניהם שוחט, וכמו־כן ספר־תורה. הוא גם ביקש לשלוח לו כלי בישול. השיח' פינה לכבודם אגף בביתו, ובו התארחו הרב וכל מלוויו בנוחות רבה.

טיפולו המסור של הרב בנערה הניב תוצאות, ומצבה הוטב והלך. בינתיים שוחחו הרב והשיח' רבות, וידידות נקשרה ביניהם. כאשר קמה הנערה על רגליה והבריאה לא היה מאושר מאביה, וברצותו להודות לרבי שמואל העניק לו קערה מלאה מטבעות זהב.

לפליאת השיח' דחה הרב את מתנתו ואמר כי הוא מרפא לטובת האנושות ולא לשם שכר. עם זה ביקש דבר אחד – שהשיח' ינצל את השפעתו על ערביי הסביבה לבל יפגעו ביהודים. בהתרגשות הבטיח השיח' לבוא להגנת היהודים בכל עת שיידרש.

הוא ליווה את הרב ומלוויו בכבוד גדול כברת דרך.

עברו שנים. זמן קצר אחרי ייסוד המושבה החדשה ראש־פינה התקיימה בה חתונת זוג צעיר, מעולי רומניה. כל בני המושבה, וכמו־כן שכנים ערבים מהכפר ג'עוני ושיח' הכפר בראשם, וגם פועלים ערבים מצפת שעבדו במושבה, התכנסו לחגוג את השמחה.

בהמולת השמחה ירו החוגגים באוויר, כדי להרבות שמחה. פתאום אירע דבר נורא: צעיר יהודי, מעולי רוסיה, פגע שלא במתכוון בצעיר ערבי, בנאי בן עשרים מצפת, ממשפחה מיוחסת ובן יחיד להוריו, והרגו.

מהומה קמה. היה ברור כי משפחת הנרצח תדרוש נקמת דם. שיח' הכפר ג'עוני יצא בדהרה על סוסתו לדווח לשלטונות על האירוע ולבקש כוחות שימנעו מלחמת דמים. פלוגת שוטרים באה מיד ומיהרה להבריח את הצעיר היורה מפני זעמם של הערבים, הציבה כוח שחסם את הדרכים למושבה, והתושבים נצטוו להסתגר בבתיהם.

הסכנה הייתה גדולה. בני משפחת ההרוג צרו על המושבה, חמושים בכל הבא ליד. יללות הנשים וזעקות הקרב של הגברים נשמעו היטב באוזני בני המושבה המסוגרים בבתיהם.

מובן שהחתונה כבר לא התקיימה באותו יום. משפחת ההרוג תבעה את דמו של הצעיר היהודי, שנכלא בינתיים בצפת. הערבים דרשו להעלותו לגרדום, ויצרו לחץ ציבורי שהמשטרה התקשתה לעמוד בו.

רבי שמואל כבר היה זקן ושכב במיטת חוליו. הוא פנה אל ידידו השיח' מתרשיחא וביקש ממנו לבוא לצפת. השיח' נענה מיד ויצא לצפת, כאילו בא לביקור תמים.

שמו של השיח' היה נערץ מאוד בעיני כל ערביי האזור, וכשנודע כי בא לביקור ערכו לכבודו קבלת פנים מכובדת. ישב השיח' עם נכבדי הערבים, והללו העלו לפניו את פרשת הריגתו של הערבי ואת רצונם לדרוש את דמו ויהי מה.

למשמע הסיפור פתח השיח' זוג עיניים נדהמות, כאילו שמע את הדבר בפעם הראשונה. הוא השיב כי הוא צריך להתעמק בעניין וביקש יום למחשבה. למחרת אמר השיח': "לאחר עיון מעמיק בספרי הדת באתי למסקנה כי לא יהיה זה נכון לגזור מוות על מעשה שנעשה שלא במתכוון, אולם ראוי שהיורה ישלם כופר, לכפר על עוונו".

דעת השיח' התקבלה, ונציגי הערבים הסכימו לוותר על הריגת הצעיר. הם דרשו כופר בסך שבע־מאות לירות זהב, הון עתק בימים ההם.

חייו של הצעיר ניצלו, אך צריך היה להשיג את הכסף. העניין עורר חיכוכים בין עולי רוסיה לעולי רומניה, שטענו כי הצעיר ההורג הוא מרוסיה. עם זה היה ברור כי עולי רוסיה לא יוכלו להשיג סכום גדול כל־כך בלי עזרת אחיהם.

גם כאן התגלה רבי שמואל כמושיע. הוא הפציר בעסקני העיר צפת לעשות כל מאמץ להשיג את הכסף. ואמנם, הכסף הושג ושולם למשפחת הנרצח, והאסיר שהיה כלוא כשמונה חודשים בתנאים קשים שוחרר.

לומדים גאולה

מאת מנחם ברוד

גלגול מחילות

יעקב אבינו השביע את יוסף שלא יקבור אותו במצרים אלא יעלה אותו לארץ־ישראל: "אל נא תקברני במצרים. ושכבתי עם אבותי ונשאתני ממצרים וקברתני בקבורתם" (בראשית מז,כט־ל). מדוע לא רצה יעקב להיקבר במצרים? מביא רש"י פירוש הקושר זאת עם תחיית המתים: "שאין מֻתָּי חוצה־לארץ חיים אלא בצער גלגול מחילות".

מהו 'גלגול מחילות'? מקור הדברים במדרש רבה על הפסוק (פרשה צו): "ולמה כל האבות תובעין ומחבבין קבורת ארץ־ישראל? ...שמֻתָּי ארץ־ישראל חיים תחילה בימות המשיח... אמר רבי סימון: אם כן, הפסידו הצדיקים שהם קבורים בחוצה לארץ?! אלא מה הקב"ה עושה – עושה להן מחילות בארץ, ועושה אותן כמערות הללו, והן מתגלגלין ובאים, עד שהם מגיעין לארץ־ישראל, והקב"ה נותן בהם רוח של חיים והן עומדין".

כלומר, גם מי שנקברו בחוץ־לארץ יקומו לתחייה בבוא העת, אלא שהתחייה עצמה תתרחש בארץ־ישראל, וכל מי שנקברו בחוץ־לארץ יצטרכו להתגלגל במחילות תת־קרקעיות עד שיבואו לארץ־ישראל ושם יקומו לתחייה. המדרש מדייק זאת מלשון הפסוק "הנה אני פותח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי, והבאתי אתכם אל אדמת ישראל", ורק אחר כך נאמר "ונתתי רוחי בכם וחייתם". ריש־לקיש מדייק זאת מהפסוק "נותן נשמה לעם עליה", היינו שנתינת הנשמה תהיה רק לעם שעליה, על ארץ־ישראל.

צער הגלגול

אם־כן מדוע רצה יעקב להיקבר בארץ־ישראל דווקא? מפני ש'גלגול המחילות' כרוך בצער, כפי שמפרש ה'מתנות כהונה': "אותן מחילות עושה כאותן מערות, והן מתגלגלין כנודות [=חביות] הללו המתגלגלין – וזהו צער להם. ולפיכך ציווה יעקב לבניו שיישאוהו ממצרים".

מהגמרא משמע שהמעבר דרך המחילות לא יגרום לצדיקים צער כלל, ורצונו של יעקב להיקבר דווקא בארץ נבע מסיבה אחרת. הגמרא (כתובות קיא,א) דנה בשאלה כיצד יבואו המתים שבחוץ־לארץ לארץ־ישראל: "אמר רבי אילעא: על־ידי גלגול". שואלת הגמרא: "גלגול לצדיקים צער הוא!". אומר אביי: "מחילות נעשות להם בקרקע".

ומפרש רש"י: "**על־ידי גלגול** – מתגלגלים העצמות עד ארץ־ישראל וחיין שם. **מחילות נעשה להם בקרקע** – ועומדים על רגליהם והולכים במחילות עד ארץ־ישראל ושם מבצבצין ויוצאים". כלומר, יש שתי אפשרויות להביא את הגופים לארץ־ישראל – על־ידי גלגול, דבר הגורם צער; ועל־ידי הליכה במחילות, דבר שאינו גורם צער. דרך זו תהיה אצל הצדיקים.

אם־כן, מדוע ביקש יעקב אבינו לקוברו בארץ־ישראל? מסבירה הגמרא: "יודע היה יעקב אבינו שצדיק גמור היה. ואם מתים שבחוצה־לארץ חיים, למה הטריח את בניו? – שמא לא יזכה למחילות".

קיום לעולמים

באיגרת ארוכה שכתב הרבי מליובאוויטש בעניין (אגרות קודש כרך ב, עמ' עא) הוא מסביר שיש להחיל את מסקנת הגמרא על כל המתים שנקברו בחוץ לארץ: "הן הנקברים בארץ ישראל הן שנקברו בחוץ לארץ – נשמתם חוזרת לגופם בארץ־ישראל... אלא, שצדיקים זוכים למחילות ואין להם צער גלגול לארץ־ישראל; מה שאין [כן] אותם שאינם צדיקים כל־כך. אבל כולם באים לארץ־ישראל – ואז נקראים 'מתים שבארץ־ישראל' – ושם חיים".

הזוהר (חלק א, ד,א) מסביר מדוע תחזור הנשמה לגופים רק בארץ־ישראל: "נשבע הקב"ה לבנות ירושלים ושלא תיהרס לעולמים... לפיכך אין מקבלין נשמתן אלא במקום קיים לעולמים, כדי שתהיה הנשמה קיימת בגוף לעולמים".

חיים יהודיים
מאת מנחם כהן

שיקום נפשי באמצעות תורה

כוחה של התורה. בנימין בודנהימר

הוא היה מורה מצליח בתלמוד־תורה באחד הריכוזים החרדיים במרכז הארץ, ניהל משפחה למופת, העמיד דורות של תלמידים וזכה לתשבחות מכל עבר. יום אחד, בעקבות נסיבות מסויימות, החלה הידרדרות במצבו הנפשי. בנקוף הימים נעשה האיש שבר־כלי. הוא חדל לעבוד, כמעט לא יצא מהמיטה, ומובן שחיי כל המשפחה השתנו לבלי הכר.

ידיד המליץ לו לשקם את חייו באמצעות לימוד תורה. הוא יצר קשר והתקבל למסלול. בתהליך איטי והדרגתי החל להתאושש, וכיום הוא עצמו מלמד באותה מסגרת. האיש החל לפרוח, והמשפחה כולה חזרה למסלול תקין.

בית־מדרש לפגועי נפש

זה סיפורו של תלמיד אחד מתוך מאה וחמישים אנשים שעברו בבית־המדרש הייחודי 'שף יתיב', שנועד לאוכלוסיית נפגעי הנפש. בית־המדרש פועל כבר שש שנים, והוא נועד למי שמתמודדים עם פגיעות נפשיות ורואים בלימוד תורה עיסוק רב־משמעות בתהליך השיקום. התלמידים מגיעים לתכנית מתוך בחירה, כחלק מסל שירותי שיקום לנפגעי נפש של משרד הבריאות.

"לבית־המדרש שלושה סניפים, בירושלים, בבני־ברק וברחובות", מספר **בנימין בודנהימר** (37), איש המקצוע בסניף החדש ברחובות. "בתי־המדרש פועלים בשעות הבוקר. לומדים בעיקר גמרא, ומשלבים גם תנ"ך, מחשבה, מוסר והלכה. לכל תלמיד מותאם מסלול משלו, כדי לעקוב אחר תהליך השיקום".

פסיפס מגוון

בודנהימר, עובד סוציאלי קליני, עוסק כבר שבע שנים בתחום השיקום. לפני שנה החל לעבוד בבית־המדרש הייחודי. "המקום הזה קסם לי", הוא מסביר. "כשבאתי וראיתי את הרקע השונה כל־כך של המטופלים, שכולם בחרו לעבור תהליך שיקום באמצעות לימוד תורה – הבנתי שזה המקום בעבורי".

לכל מטופל סיפור ייחודי. "אנחנו מלווים כל אחד ואחד בתהליך השיקום. מקצתם מגיעים למצב שהם כבר יכולים ללמד אחרים, או ללכת ללמוד במסגרות רגילות. יש מי שמשתלבים אחר־כך בשוק התעסוקה. לימוד תורה פעיל דורש הפעלת המוח, ויש לזה השפעה לטובה הן ביכולות השכליות הן בשיקום הנפשי".

אין גיל לשיקום

גיל המשוקמים נע בין 18 ל־65. "בסניף שבו אני עובד יש כמניין מטופלים", הוא אומר. "יש מקרים לא פשוטים, אבל לכל אחד ואחד יש תקווה". בפיו אין־ספור סיפורים על מטופלים שחייהם השתנו בזכות לימוד התורה במסלול השיקום. "לפני כמה שבועות צלצלה אליי אשתו של אחד המטופלים, שעבר משבר נפשי מורכב בנסיבות מצערות, וסיפרה לי שבעלה מתחיל להתאושש. אב אמר לי ממש בימים האלה שבנו נהפך לאדם רגוע ושלֵו".

במסגרת עבודתו הוא מוסר פעם בשבוע שיעור תורה במרכז רפואי פסיכיאטרי בנס־ציונה. "התורה מגיעה למקומות הקשים ביותר, אבל גם שם רואים פירות. אחד המטופלים באותו מרכז התקדם בתהליך השיקום, עבר לבית־מדרש שלנו וחייו השתנו", הוא מסיים.

גֶפֶן בסד
החברה החרדית לביטוח ולפיננסים
077-444-7777

פינת ההלכה
מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

חיות מחמד בשבת

שאלה: האם מותר להחזיק בעלי־חיים בשבת, להרים אותם ולהשתעשע בהם?

תשובה: בעלי־חיים נחשבים 'מוקצה מחמת גופו' (מכיוון שאינם ראויים לשימוש המותר בשבת) ואסורים בטלטול בשבת. רוב הפוסקים סבורים שהאיסור חל גם על חיות מחמד. לכן אין להרימם בשבת וגם לא ללטפם או לנגוע בהם, ככל מוקצה שהנגיעה בו גורמת להזזתו ממקומו.

כמו־כן גזֵרה גזרו חז"ל "שאין משתמשין בבעלי־חיים כל עיקר", אפילו להישען עליהם או לתלות עליהם דבר־מה, מחשש שמא יבוא האדם (במהלך רכיבה) לחתוך זמורה כדי להנהיג באמצעותה את הבהמה.

מותר להוליך חיית מחמד ברצועה שלה, ואם היא זקוקה לכך – מותר 'לדַדות' אותה (=טלטול במקצת), היינו לאחוז בצווארה ובצידי גופה ולנענע את רגליה שתלך, אך אין להגביה אותה לגמרי מן הקרקע. לכן אסור 'לדַדות' תרנגולים.

אם האדם מוליך בעל־חיים קשור לרצועה במקום שאין בו 'עירוב' ייזהר שקצה החבל לא יבלוט טפח (8 ס"מ) או יותר מחוץ ליד המחזיקה בו, וגם יש להקפיד שחלק החבל שבינו ובין בעל־החיים לא יתקרב כדי טפח אחד סמוך לקרקע.

לצורך הצלה מצער בעלי־חיים (וכמו־כן בהצלת חייהם) התירו חז"ל פעולות מסויימות בשבת, אך נחלקו הפוסקים אם מותר גם לטלטל את בעל־החיים עצמו טלטול גמור (אף שנפסק כי "צער בעלי־חיים – דאורייתא"). ובשולחן־ערוך אדמו"ר הזקן פסק להקל במקום הפסד מרובה בלבד.

מקורות: שבת מג,א. קכח,א. ביצה לו,א. טושו"ע או"ח סי' שה סי"ח־יט ובשו"ע אדה"ז סכ"ג, כו, וסי' שח סעיף לט, שו"ע אדה"ז שם ס"ז וסעיפים עח־עט. תהלה לדוד שה,ח. קצות השלחן סי' קכא בבדה"ש ס"ק ד. ש"ש כהלכתה פכ"ז ס"ח והע' צו (במהדורה החדשה הערה קא). ילקוט יוסף סי' שח סכ"ה ובהערותיו, וש"נ.

מעוניין לקנות
ספרי תורה
פסולים
(גם מיועדים לגניזה)
וכן כלי כסף, רימונים לס"ת,
כתרים, אצבעות,
מגילות אסתר פסולות ועוד...
052-9772525

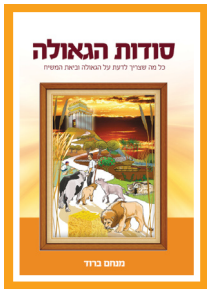

חדש: סודות הגאולה
כל מה שצריך לדעת על הגאולה וביאת המשיח
ספר מרתק, מאיר עיניים, כתוב בסגנון קולח ובהיר, ניקוד מלא
טל' 1-700-704120

בסופו של דבר...
הילודה
היא שתכריע את קיומנו כמדינה יהודית
תרומה לאגודת "אפרת" משיגה יעד זה
השקעה נצחית
עשרות אלפי תינוקות כבר הצלנו, בעזרתך נוכל להציל יותר!
02-5454500
www.efrat.org.il

מחיר קבוצתי
לראשונה בישראל:
הסרת משקפיים בבי"ח ללא מגע בעין!!!
לבדיקת התאמה ללא תשלום:
052-4578445 (מאיר)
www.assuta-optic.co.il
אסותא הסרת משקפיים בלייזר אופטיק
רואים שזה בטוח!